

een parallel trokken met genoemden *tribunus*. Dit zou dan eventueel kunnen hebben gelegen in het feit dat te Kortrijk de burggraaf nog in 1142 de voornaamste grafelijke ambtenaar was, evenals volgens de *vita de tribunus scardiniensis* een uitgebreide macht moet hebben bezeten in de stad Doornik.

Wat wij zeker uit dit alles mogen besluiten is dat men uit den titel *tribunus* niets kan afleiden omtrent bijzondere bevoegdheden van den burggraaf van Kortrijk in de 12^e eeuw. Tevens mochten wij een blik werpen op de verbreiding en den invloed van een heiligenleven in de 12^e eeuw, meer bepaald van de propagandavita van den H. Eleutherius²³.

A. KOCH.

DE EENIGE RICHTING ALS WEGREGLEMENT IN 1627.

Ten huidigen dage is het wegverkeer om zoo te zeggen tot in de minste aangelegenheden gereguleerd en bestaan er teekens met internationale waarde om de gebruikers van den openbaren weg op de een of de andere verordening attent te maken. Deze nauwkeurige bepalingen zijn in groote mate het

(23) Wij meenden dat het voor de gevolgte bewijsvoering van geen belang was dat er zich binnen de grenzen van het graafschap Vlaanderen nog een andere ambtenaar *tribunus* liet noemen. In een oorkonde van 1150, uitgevaardigd te Dendermonde door de weduwe en den zoon van den graaf van Aalst, treedt *Baldwinus tribunus de Melcele* op als getuige (P. J. Goetschalckx, *Oorkondenboek der Witheerenabdij van S. Michiels te Antwerpen*, deel I (1142-1283), Eekeren-Donk, 1909, blz. 22, n° 10). Dezen schout van Melsele-Waas kennen wij uit geen enkele andere bron. Gelet op den datum is het best mogelijk dat de titel *tribunus* als een modebenaming ook voor dezen vertegenwoordiger van de 11 minores onder de grafelijke ambtenaren is overgenomen. Als argument kon deze aanvoeren dat Rogier van Kortrijk toch eigenlijk slechts een schout was, evenals hij.

gevolg van het in de laatste decennia zoo druk toegenomen verkeer, dat ontstaan is door de mechanisatie van de vervoermiddelen. Het gebruik van fietsen, moto's en auto's heeft den mensch groot gemak van verplaatsing bezorgd, waarvan hij ten andere ruimschoots weet gebruik te maken, maar het heeft tevens de veiligheid op den openbaren weg aanzienlijk verminderd. Derhalve ontstonden heel wat nieuwe of nauwkeuriger verordeningen betreffende het wegverkeer, temeer daar de meestal middeleeuwsche aanleg onzer steden en dorpen niet voor een druk verkeer berekend is.

Een wegreglement, dat dan ook in de laatste jaren veel werd aangewend, voornamelijk in de dichtbebouwde agglomeraties is de eenige richting. Op het eerste zicht schijnt het gebruik van deze verordening eerder van recenten datum en weinigen zouden voorzeker geneigd zijn haar ontstaan of eerste toepassing enkele eeuwen terug te gaan opzoeken. Dit blijkt nochtans wel noodig te zijn, want reeds op 24 April 1627 werd door de stadsregeering van Brugge een dergelijk reglement uitgevaardigd, dat enkel 's Zaterdags van toepassing was.

Op dien dag inderdaad heerschte toen, evenals nu nog, naar aanleiding van de Zaterdagsche markt, een bijzondere drukte te Brugge. Voornamelijk buitenlieden kwamen met hun wagens naar de stad. Een groot getal van deze wagens waren geladen met boter en kaas om in de Boterhalle of het Boterhuis verkocht te worden. Het verkeer was dientengevolge bijzonder druk in de Sint-Jacobstraat, waar de Boterhalle gevestigd was, en gaf nog al eens aanleiding tot twist en krakeel. Om aan dit euvel te verhelpen nam de stedelijke overheid haar toevlucht tot de eenige richting en vaardigde de bovengenoemde verordening van den 24^{en} April 1627 uit. Voortaan zouden alle voertuigen, welke 's Zaterdags door de Sint-Jacobstraat wilden rijden, enkel en alleen de richting van noord tot zuid moeten volgen op straf van zes pond paris.

Onderhavig reglement, waarvan de volledige tekst hieronder volgt, deelen wij mede als een bijdrage tot de geschiedenis van onze wegcode.

A. SCHOUTEET.

Actum den 24^{en} April 1627.

Alsoo men bevyndt, datter Saterdaechs up den marctdach vele ruusen ende disorders ghecauseert worden onder de landslyden, commende met hunne waeghens, ghelaeden met bueter ende caes, naer het Bueterhuys, ter upsiene dat sy upcommende ende uutrydende commen deur verscheyden straeten ende elcanderen rencontreren, soo est, dat om daerin ordre te stellen, men verbiet van 's heeren ende wets weghe an alle deghone, commende des Saterdaechs met waeghens ghelaeden met bueter ofte caes naer het Bueterhuys, met deselve hun waeghens te commen van suuden in Sint-Jacobsstraete, tsy lancxst d'Eyermarct, Ghelmtunstraete ofte Naeldestraete, nemaer belast men alle deselve waeghens, tsy dat sy commen van de Smedepoorte, Eselpoorte, Dampoorte ofte andere poorten, hun wech te nemen van achter ofte ter syden Sint-Jacobskercke, commende alsoo van noorden in naer het voorseyde Beuterhuus, om aldaer ontladen te worden; ende ontladen synde hun wech te nemen deur het voorseyde Beuterhuys ofte lancxst de voorseyde Sint-Jacobsstraete suutwaert up naer de Naeldestraete, Eyermarct ofte Ghelmtunstraete, up peyne van by deghone doende ter contrariën te verbueren de boete van ses ponden parisis. Daervan de calaigne sal toestaen an al deghone wesende in eede deser stadt.

Brugge, stadsarchief, *register van de hallegeboden over de jaren 1617-1636*, blz. 273 v. - 274¹.

(1) Benevens van op het pui der Halle werd deze verordening ook als plakkaat gedrukt en aangeplakt. Een exemplaar van deze gedrukte bekendmaking is voorhanden op het stadsarchief van Brugge, *Plakkaten*, 1^e serie, n° VI, 22.